

Rolniczy Handel Detaliczny to handel detaliczny polegający na zbywaniu żywności pochodzącej w całości lub części z własnej uprawy, hodowli lub chowu podmiotu działającego na rynku spożywczym.

REJESTRACJA ROLNICZEGO HANDLU DETALICZNEGO

Miejsce składania wniosku w zależności od wprowadzanej przez rolników żywności

Organ urzędowej kontroli żywności	Podział żywności ze względu na pochodzenie	Przykładowe produkty
Państwowa Inspekcja Sanitarna	Wyłącznie produkty pochodzenia roślinnego	marchew, pietruszka, przetwory zbożowe (mąki, kasze, płatki, otręby, inne), przetwory z owoców (soki owocowe, dżemy, owoce suszone, inne), przetwory z warzyw(kiszonki warzywne, marynaty warzywne, soki warzywne, inne), oleje.
Państwowa Inspekcja Weterynaryjna	produkty pochodzenia zwierzęcego, a także żywność zawierająca jednocześnie środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego, niezależnie od ich zawartości.	szynki, kiełbasy, pasztety, masło, mleko, jaja, sery, pieczywo cukiernicze, ciasta i ciastka (z dodatkiem produktów pochodzenia zwierzęcego np. jaj, mleka itp), pierogi z ziemniakami i serem, dżemy z dodatkiem żelatyny.

Rejestracja żywności pochodzenia wyłącznie roślinnego :

1. Producent na minimum 14 dni przed rozpoczęciem działalności składa wniosek o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS (do wniosku należy dołączyć zaświadczenie o wpisie do ewidencji gospodarstw rolnych).
2. Wniosek wraz z zaświadczeniem o wpisie do ewidencji gospodarstw rolnych należy złożyć do właściwego miejscowo ze względu na siedzibę zakładu Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego
3. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wydaje zaświadczenie o wpisie do rejestru

Rejestracja w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego jest obowiązkowa i bezpłatna.

BEZPIECZEŃSTWO PRODUKOWANEJ ŻYWNOŚCI:

Rolnicy wprowadzający żywność przetworzoną powinni zagwarantować jej bezpieczeństwo poprzez właściwą produkcję, przechowywanie oraz znakowanie wyrobu gotowego zgodnie z rozporządzeniem 1169/2011 w sprawie przekazania konsumentom informacji na temat żywności (...). Podmioty prowadzące Rolniczy Handel Detaliczny muszą spełniać wymagania higieniczno-sanitarne określone w rozporządzeniu (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych – załącznik II. Pomocnym poradnikiem we wdrażaniu tych zaleceń jest poradnik opublikowany na stronie Głównego Inspektora Sanitarnego pn. „Wytyczne Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej przy produkcji żywności niezwierzęcego pochodzenia w warunkach domowych”. Wytyczne obejmują produkcję żywności z wykorzystaniem surowców roślinnych pochodzących z własnych upraw. Dotyczą one procesu produkcji/przetwarzania żywności, który odbywa się przy wykorzystaniu sprzętu i urządzeń gospodarstwa domowego w kuchni domowej z przeznaczeniem do wprowadzenia do obrotu żywności niskiego ryzyka. (link do pobrania pod nazwą „Poradnik RHD”)

W ramach Rolniczego Handlu Detalicznego można sprzedawać żywność do:

- konsumenta finalnego;
- zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta finalnego tj. sklepów, restauracji – zakłady te muszą być zlokalizowane na obszarze województwa, w którym ma miejsce prowadzenie produkcji tej żywności w ramach RHD, lub na obszarach powiatów lub miast stanowiących siedzibę wojewody lub sejmiku województwa, sąsiadujących z tym województwem;

ZNAKOWANIE MIEJSCA ZBYWANIA ŻYWNOŚCI:

W każdym miejscu zbywania żywności w ramach RHD umieszcza się w sposób czytelny i widoczny dla konsumenta:

- napis „rolniczy handel detaliczny”;
- dane obejmujące imię i nazwisko albo nazwę i siedzibę podmiotu prowadzącego RHD;
- adres miejsca prowadzenia produkcji tej żywności.

Ponadto, oznakowanie miejsca zbywania żywności konsumentowi finalnemu przez podmiot prowadzący rolniczy handel detaliczny, w tym przez pośrednika, musi:

- 1) być czytelne i widoczne dla konsumenta;
- 2) zawierać napis „rolniczy handel detaliczny”;
- 3) wskazywać dane obejmujące:

- a) imię i nazwisko albo nazwę i siedzibę podmiotu prowadzącego rolniczy handel detaliczny,
- b) adres miejsca prowadzenia produkcji zbywanej żywności,
- c) weterynaryjny numer identyfikacyjny podmiotu prowadzącego rolniczy handel detaliczny - w przypadku żywności pochodzenia zwierzęcego i żywności złożonej.

ZNAKOWANIE ŻYWNOSCI:

Do podstawowych informacji jakie muszą znaleźć się w oznakowaniu **opakowanego środka spożywczego** zgodnie z ww. rozporządzeniem nr 1169/2011 należą:

- a) nazwa żywności,
- b) wykaz składników; ze wskazaniem składników powodujących alergię lub nietolerancję oraz procentowej zawartości najważniejszych składników,
- c) ilość netto żywności,
- d) data trwałości,
- e) wszelkie specjalne warunki przechowywania lub warunki użycia,
- f) imię i nazwisko oraz adres producenta,
- g) instrukcja użycia, w przypadku gdy w razie braku takiej instrukcji odpowiednie użycie danego środka spożywczego byłoby utrudnione,
- h) numer partii produkcyjnej.

Dodatkowo należy zwrócić uwagę na konieczność podania informacji o ewentualnym możliwym zanieczyszczeniu alergennymi substancjami, które nie były celowo dodawane, a mogą stanowić zagrożenie dla konsumenta.

W przypadku produktów sprzedawanych **bez opakowań lub pakowanych na życzenie konsumenta** miejscem prezentacji informacji o danym środku spożywczym będzie wywieszka w miejscu jego sprzedaży lub inny nośnik informacji dostępny bezpośrednio konsumentowi. Informacje, które muszą być podane do wiadomości konsumenta zgodnie z ww. rozporządzeniem w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych to:

- a) nazwa środka spożywczego,
- b) imię i nazwisko producenta (rolnika),
- c) wykaz składników zaprezentowany w ten sam sposób jak w przypadku żywności opakowanej,
- d) klasa jakości handlowej albo inny wyróżnik jakości handlowej, jeżeli zostały one ustalone w przepisach w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych lub ich grup albo jeżeli obowiązek podawania klasy jakości handlowej albo wyróżnika wynika z odrębnych przepisów,

e) w przypadku pieczywa – dodatkowo:

- masa jednostkowa,

- informacja „pieczywo produkowane z ciasta mrożonego” albo „pieczywo produkowane z ciasta głęboko mrożonego” - gdy został zastosowany taki proces technologiczny.

Przy znakowaniu należy wziąć pod uwagę również szczegółowe wymagania dla wybranych grup produktów m.in. miodu, dżemów i innych przetworów owocowych, soków i nektarów itd.

Znakowanie opakowanej żywności zbywanej w ramach rolniczego handlu detalicznego musi być zgodne z wymaganiami m.in.:

- rozporządzenia (UE) nr 1169/2011 z dnia 25.10.2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności (...) (Dz. Urz. UE L 304 ze zm.)
- rozporządzenia MRiRW z dnia 23.12.2014 r. w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych (Dz.U. z 2015 r., poz. 29 ze zm.).

NALEŻY PAMIĘTAĆ ŻE:

1. Rejestracja w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego jest obowiązkowa i bezpłatna.
2. RHD może prowadzić wyłącznie rolnik który musi posiadać zaświadczenie o wpisie do ewidencji gospodarstw rolnych, gdyż takie zaświadczenie stanowi załącznik do wniosku o rejestrację.
3. Ilość produktów roślinnych lub zwierzęcych pochodzących z własnej uprawy, hodowli lub chowu, użytych do produkcji danego produktu musi stanowić co najmniej 50% tego produktu (z wyłączeniem wody) to oznacza, że dozwolone jest korzystanie z części surowców pochodzących z obrotu detalicznego lub hurtowego.
4. W RHD nie powinny być przetwarzane surowce pozyskane z lasu np. jagody i inne owoce leśne, rośliny zielarskie i zioła dziko rosnące gdyż nie pochodzą z własnej uprawy.
5. Każda żywność złożona, bez względu na procentowy udział składników pochodzenia zwierzęcego (przetworzonych lub nieprzetworzonych), nie podlega nadzorowi Państwowej Inspekcji Sanitarnej, lecz Inspekcji Weterynaryjnej. Należy podkreślić, że w przypadku gdy np. składnikiem produktu złożonego wytwarzanego w ramach rolniczego handlu detalicznego jest surowiec/produkt pochodzenia zwierzęcego (np. jaja lub twaróg), który został zakupiony w obrocie np. w sklepie, to nadzór nad taką działalnością w ramach rolniczego handlu detalicznego pełni również Inspekcja Weterynaryjna.

PRZEPISY PRAWNE:

- 1) Ustawa z dnia 9 listopada 2018r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników do sklepów i restauracji.

2) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie maksymalnej ilości żywności zbywanej w ramach rolniczego handlu detalicznego oraz zakresu i sposobu jej dokumentowania (Dz. U. z 2016 r. poz. 2159).

3) Ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 1541 ze zm.)

4) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazania konsumentom informacji na temat żywności (...)

Rodzaje i ilości zbywanej żywności w ramach rolniczego handlu detalicznego określone są w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16.12.2016 r. w sprawie maksymalnej ilości żywności zbywanej w ramach rolniczego handlu detalicznego oraz zakresu i sposobu jej dokumentowania (Dz.U. z 2016 r. poz. 2159).

